

Informe sobre la declaració com a Bé d'Interés Cultural Inmaterial del Porrat de Potries

Autor: Comissió de Promoció Cultural

Coordinador: Jesús Huguet

Aprovació: Ple de 25 de març de 2008

Antecedents

Amb data 22 de juny de 2007 tingué entrada en el registre del Consell Valencià de Cultura, amb el núm. 701, un escrit de l'Ajuntament de Potries en el qual es sol·licitava un informe per a la possible declaració del Porrat de Sant Blai de Potries com a Bé d'Interés Cultural, en la modalitat d'Immaterial. La sol·licitud anava acompanyada d'una sèrie de publicacions i informes que enviava el mateix Ajuntament i que posteriorment s'amplià amb altra documentació aconseguida pel conseller Sr. Huguet Pascual.

La demanda de l'Ajuntament de Potries es traslladà a la Comissió de Promoció Cultural del Consell Valencià de Cultura, la qual encomanà al conseller senyor Huguet Pascual la confecció de l'informe oportú.

El Sr. Huguet Pascual es posà en contacte amb l'ajuntament per tal de poder assistir a la celebració del Porrat esmentat, cosa que féu acompanyat per la consellera senyora Morant Deusa el dia 3 de febrer de 2008. Eixe dia als consellers esmentats els reberen l'alcalde, la regidora de Cultura i el tècnic cultural de l'ajuntament i els mostraren les celebracions, característiques i esdeveniments al voltant de la festa per a la qual es demana la declaració, a més de diversos elements del patrimoni artístic i històric local.

Aproximació cultural al Porrat

La celebració de moltes festes valencianes va unida a unes manifestacions de caràcter lúdic-econòmic que es tradueixen en una mena de fira especial, al voltant d'una ermita o santuari, on els adults però sobretot els menuts adquireixen diverses joguines i llaminadures. Tot això amb un protagonisme dels veïns que segons la gastronomia particular ofereixen variades viandes (cacaus, tramussos, bunyols, faves, pastissos de distints farciments...).

El costum de celebrar *porrats* era prou general a tot el nostre territori, però a partir dels anys seixanta del segle passat es produí una baixada en el nombre que pareixia anava a fer desaparèixer aquestes manifestacions. En qualsevol cas algun d'aquests porrats continuà celebrant-se amb evident èxit a pesar sovint del canvi demogràfic i la pèrdua de costums rurals. Així a Torrent de Fenollet, a la Costera, a pesar d'haver desaparegut la població (només en queda una ermita) i el terme ser engolit pel de Rotglà i Corbera, el porrat manté la condició de lloc d'encontre per excel·lència de tota la comarca.

És probablement a la comarca de la Safor on el costum manté major plenitud i unes característiques populars que propicien la convivència entre poblacions veïnes i la relació afectiva entre tota una comunitat. De fet a partir del referent comarcal del Porrat de St. Blai de Potries s'han generat, o revitalitzat, uns altres porrats que actualment es concreten en una Ruta dels Porrats que inclou les següents poblacions: Oliva (Calderes i St. Antoni), Benirredrà (St. Antoni del Porquet), la Font d'En Carròs (St. Antoni), Gandia (St. Josep al Raval), Ròtova (St. Macià), Tavernes de la Valldigna (la Sang i St. Llorenç), l'Alqueria de la Comtessa (Sants de la Pedra), a més, evidentment del de St. Blai de Potries.

El Porrat de St. Blai de Potries, però, a més de ser el major referent comarcal, presenta unes singularitats que permeten una aproximació social i cultural interessant. Una d'eixes singularitats correspon al fet religiós de la celebració patronal i el *passar* la relíquia del sant per la gola dels assistents. Durant tot el dia l'església està oberta per a tots aquells veïns i forasters que volen acostar-se a la relíquia. Són centenars, milers, els que ho fan.

Les *paradetes* de la fira són diverses i de productes diferents però sempre hi ha presents productes autòctons com canyamel, fruits secs o els bunyols que preparen algunes veïnes.

Des de fa uns anys el Porrat té una dedicació específica a alguna de les manifestacions lúdiques o populars valencianes: música popular, solidaritat, manifestacions artesanals o artístiques, etc.... Enguany han estat els *Correfocs*, en tota la seua diversitat i les colles que ho celebren, la temàtica principal de l'encontre. A l'Ajuntament es celebra una exposició sobre el tema i pels carrers hi ha intervencions al respecte.

Una altra característica del Porrat de St. Blai és la seua relació amb el món de l'ensenyament a la comarca. Cada dia centenars de xiquets i xiquetes de les escoles

del voltant es desplacen, si és possible a peu, fins a l'ermita i la fira per gaudir i, normalment, berenar.

En definitiva el Porrat de St. Blai de Potries no pot contemplar-se únicament com un lloc firal amb major o menor presència sinó com una invitació a la convivència de tota una comarca, siga quina siga l'edat o condició de les persones. Així com un referent de pràctiques religioses, gastronòmiques i populars.

Davant eixa realitat considerem oportú presentar les següents conclusions:

Conclusions

- 1) La festa del Porrat de Potries presenta un valor patrimonial rellevant, i, per tant, d'acord amb el punt 3 de l'article 1 de la Llei de patrimoni cultural valencià, hauria de gaudir de protecció i reconeixement.
- 2) El Consell Valencià de Cultura recomana a l'Ajuntament de Potries que, abans d'iniciar-se el procediment de declaració del Porrat de St. Blai de Potries com a Bé d'Interés Cultural, en la seua modalitat d'Immaterial, es procedisca a la declaració de Bé de Rellevància local.
- 3) Una vegada aconseguida la declaració de Bé de Rellevància Local pot l'Ajuntament de Potries dirigir-se a l'autoritat corresponent (en aquest cas la Conselleria de Cultura), si ho estima oportú, per sol·licitar la declaració de Bé d'Interés Cultural Immaterial.
- 4) L'interés del Porrat i d'altres mostres patrimonials de la població és molt gran i caldria per part de les autoritats municipals però també de les d'àmbit més ampli projectar actuacions que permeteren no solament el manteniment d'eixes manifestacions i patrimoni sinó la seua promoció.
- 5) Tot i la realitat comarcal, almenys en allò referent als porrats, considerem que la Mancomunitat de Municipis de la Safor hauria d'enllestir un programa de consolidació i difusió d'uns esdeveniments populars tan vius i arrelats. El Consell Valencià de Cultura estaria disposat a assessorar i col·laborar-hi en la mesura de les seues competències i possibilitats.
- 6) El present Informe s'enviarà a l'Ajuntament de Potries, a la Mancomunitat de Municipis de la Safor, a la Diputació de València i a la Conselleria de Cultura de la Generalitat Valenciana, a més de les entitats i institucions que ho demanen.